

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Czubik

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z protestów T. C., M. C., K. C. przy udziale Państwowej Komisji
Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego przeciwko wyborowi Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 25 czerwca 2025 roku

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

Paweł Czubik Paweł Księżak Maria Szczepaniec

UZASADNIENIE

Pismami z dnia 13 czerwca 2025 roku T. C., M. C. oraz K. C. (dalej jako: „Skarżący”) wnieśli protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej żądając stwierdzenia nieważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polski oraz zarządzenia ponownego przeliczenia głosów.

Uzasadniając powyższe wnioski Skarżący zarzucili: (1) nieprawidłowości przy liczeniu głosów (2) awarię serwerów rządowych w dniu 27 maja 2025 roku, w wyniku której niemożliwa była rejestracja do udziału w wyborach prezydenckich za granicą (3) używanie nieautoryzowanej aplikacji do głosowania weryfikującej zaświadczenia o prawie do głosowania. Ponadto przyłączyli się do wniosków dowodowych sformułowanych w proteście wyborczym przez R. G.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zasady i tryb przeprowadzania wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej oraz warunki ważności tych wyborów określa Kodeks wyborczy (k.wyb.).

Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W art. 82 § 1 k.wyb. wskazano, że przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: (pkt1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub (pkt 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Stosownie do art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniający warunków określonych w art. 321 k.wyb.

W ocenie Sądu Najwyższego, zarzuty Skarżących mają charakter wysoce abstrakcyjny i spekulatywny. W swoim dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że protest wyborczy nie może mieć charakteru abstrakcyjnego, czyli stawiać ogólnych zarzutów co do potencjalnych naruszeń prawa wyborczego w skali całego kraju, które nie mają żadnego związku z osobą wnoszącą ten protest. Podstawą do pozostawienia protestu bez dalszego biegu jest również brak interesu prawnego we wniesieniu protestu wyborczego, co ma miejsce w sytuacji, gdy sformułowane w nim zarzuty mają charakter abstrakcyjny i hipotetyczny, odnosząc się do sytuacji, których protestujący osobiście nie doświadczył (por. postanowienie z dnia 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2020 r., I NSW 84/20). Co więcej w orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że ciężar dowodu spoczywa na osobie, która wnosi protest. Nie może być zatem tak, że zaledwie uprawdopodobniony *post factum* własnym oświadczeniem protest będzie odnosił zamierzony skutek. Taka uproszczona ocena byłaby rozwiązaniem

dysfunkcyjnym dla całego procesu wyborczego i mogłaby prowadzić do działań obstrukcyjnych ze strony osób, które nadużywając swego prawa z różnych powodów nie chcą zaakceptować ustalonych wyników wyborów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2019 r., I NSW 65/19). Konstrukcyjnym warunkiem protestu wyborczego jest zatem takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw lub naruszeń kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku wyborów, które poparte są dowodami, a nadto wykazują naruszenie własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu protestującego. Przedmiotem protestu nie mogą być zarzuty abstrakcyjne, hipotetyczne, dotyczące innych osób, bliżej nieokreślone, niezwiązane ściśle z sytuacją prawną protestującego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2023 r., I NSWR 775/23).

Biorąc powyższe pod uwagę należy zauważyć, że protest Skarżących zawiera wyłącznie zarzuty ogólnikowe, odnoszące się do hipotetycznych naruszeń i nie zawiera wskazania żadnych dowodów, które spełniałyby w/w wymogi, a w konsekwencji mogłyby wykazać naruszenie konkretnego interesu wyborcy. Jednocześnie nie wskazano, ani nie uprawdopodobniono, że oni sami lub inni wyborcy w czasie głosowania przez Skarżących w lokalu wyborczym nie otrzymali karty do głosowania z powodu sprawdzania zaświadczeń przez członków komisji wyborczej za pomocą wskazanej aplikacji.

W świetle tego, jak też mając na uwadze hipotetyczny i abstrakcyjny charakter podniesionych przez Skarżących zarzutów protest należało uznać za wykraczający poza zakres wyznaczony przez art. 82 § 1 k.wyb. Ponadto nie czyni on zadość obowiązkowi przedstawienia dowodów wynikającemu z art. 321 § 3 k.wyb.

Mając to na uwadze, na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

Paweł Czubik Paweł Księżak Maria Szczepaniec

[J.M.]

[a.]